

Національний університет «Одеська юридична академія»

Київський інститут інтелектуальної власності та права

Кафедра інтелектуальної власності і права

БЕЗПЕКА ЯК ПРАВОВИЙ КОНЦЕПТ

ВИСТУПИ УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Київ, 20 квітня 2018 року)

Київ
Видавництво Ліра-К
2018

УДК 347.77 + 347.78

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського інституту інтелектуальної власності та права Національного
університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 4 від 30 березня 2018 р)*

Безпека як правовий концепт : виступи учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 20 квітня 2018 р.). / Відповідальний за випуск професор Р.Б. Шишка. – К.: Видавництво Ліра-К. 2018. – 194 с.

ISBN 978-617-7605-27-9

У матеріалах Збірника поміщені тексти виступів та повідомлень науковців провідних вищих навчальних закладів України та практичних працівників з основних проблем безпеки людини, громадянського суспільства та держави та її правового, організаційного забезпечення, а також бачення їх молодими науковцями та студентами

Видання адресоване науковим співробітникам, викладачам юридичних факультетів та вищих юридичних навчальних закладів, аспірантам, здобувачам, студентам, а також державним службовцям .

В матеріалах, збережено авторський стиль та бачення напрямів, концептів безпеки, засобів форм та способів її забезпечення. Відповідальний за випуск не втручався в надані матеріали, окрім правок допущених помилок.

УДК 347.77 + 347.78

ISBN 978-617-7605-27-9

© Київський інститут інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія», 2018

© Видавництво Ліра-К, 2018

ЗМІСТ

<i>Ківалов С.В.</i> Вітальне слово	6
<i>Фелик В.І.</i> Щодо центральної ідеї в концепції національної безпеки України	9
<i>Глушков В.О.</i> Законодавча новела в сфері національної безпеки	12
<i>Галянтич М.К.</i> Комерційна таємниця, як міжгалузевий правовий інститут.....	15
<i>Гриняк А. Б.</i> Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно як правозахисна діяльність спеціально-уповноважених суб'єктів	20
<i>Камышанский В.П.</i> О правовом обеспечении безопасности в сфере энергетики: некоторые проблемы и тенденции	22
<i>Кваша О. О.</i> Безпека як кримінально-правова категорія	27
<i>Костюк В.Л., Мельник В.П.</i> Соціальна безпека у контексті соціально-економічних прав людини : проблеми та перспективи.....	29
<i>Мартыненко И.Э.</i> Защита историко-культурного наследия	31
<i>Пленюк М. Д.</i> Практика Європейського суду в питаннях безпеки суспільства	34
<i>Цибульов П.М.</i> Прірва між наукою і виробництвом як загроза для економічного розвитку України	36
<i>Харитонов Є.О., Харитонova О.І.</i> Загрози інформаційній безпеці в умовах використання ІТ.....	39
<i>Шишка Р.Б.</i> Концепт безпеки в сучасній правовій доктрині	43
<i>Алякмін В.В.</i> Безпека адвоката при здійсненні його професійної діяльності.....	49
<i>Амеліна А.С., Тищенко К.М.</i> Договір банківського рахунку та збереження банківської таємниці про нього	58
<i>Бичківський О.О.</i> Методи правового регулювання міжнародних спадкових відносин: загально-правова характеристика	62
<i>Букач В.В.</i> Люстрація як чинник зміцнення національної безпеки України	65
<i>Василенко Ю.В.</i> До питання про поняття та складові національної безпеки України	67
<i>Кузьменко В.П.</i> Соціально-економічна безпека держави в регіональному вимірі	69
<i>Кузьменко Л.Г.</i> Конкуренція як важливий фактор забезпечення економічної безпеки держави	73
<i>Луц Д. М.</i> Набуття права власності на бездоглядну домашню тварину	76
<i>Макаришева Т.С.</i> Засіб індивідуалізації та порушення публічного порядку.....	79
<i>Макаришева Т.С. Телліс С.О.</i> Патентний тролінг перешкоджає здійсненню зовнішньо-економічної діяльності	83

<i>Макаришчева Т.С., Тимошенко О. В.</i> Деякі питання під час реєстрації винаходів і корисних моделей з індексом МПК А01Н	85
<i>Самойленко Г.В.</i> Безпека перевезень пасажирів як цивільно-правова категорія	89
<i>Спіжов В.В.</i> Державне оборонне замовлення – запорука безпеки України	93
<i>Ткалич М.О.</i> Що таке спортивне право : досвід країн ЄС та США	95
<i>Ходєєва Н.В.</i> Безпека здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я	98
<i>Шшика І.Р.</i> Підходи до вдосконалення законодавства про економічну безпеку	100
<i>Шшика Н.В.</i> Захист персональних даних при загрозах національній безпеці	103
<i>Шшика О.Р.</i> Рівень правової визначеності концепту цивільного права як гарантія правової безпеки та стабільності права: до постановки проблеми.....	105
<i>Шкребець Д.В.</i> Проблематика захисту прав інтелектуальної власності в сучасному законодавстві і практиці	111
<i>Якубівський І.Є.</i> Проблеми захисту права інтелектуальної власності в Україні в контексті реалізації вектору безпеки.....	118
<i>Ясечко С.В.</i> До питання спростування неправдивої інформації	120
<i>Бутенко І.О.</i> Роль прокурора в механізмі забезпечення безпеки та захисту цивільних прав та інтересів осіб.....	123
<i>Величко А.Д.</i> Безпека при кейтеринзі	127
<i>Гоголіна Г.В.</i> Безпека при проведенні Інтернет-аукціону.....	129
<i>Дмитренко В.В.</i> Щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності на ноу-хау.....	132
<i>Задорожний О.В.</i> Проблемні аспекти формування стартової ціни об'єктів приватизації	135
<i>Земскова О.В.</i> Договір перевезення небезпечних вантажів: фактор безпеки	139
<i>Калюжна В.В.</i> До питання цивільно-правових засобів забезпечення безпеки власників та мешканців квартир багатоквартирних будинків відповідно до законодавства, яке регулює правовий статус об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.....	143
<i>Калюжний В.В.</i> Категорія «безпеки» в контексті захисту житлових прав особи	147
<i>Кравців Я. В.</i> Безпека продуктів харчування та її правове забезпечення.....	150
<i>Кузьменко С.В.</i> Загрози від недобросовісної реклами	153

<i>Мельник І.А.</i> Небезпеки при споживчому кредитуванні	155
<i>Ніколаєнко І.Р.</i> Безпека перевезень та концептуальні підходи до забезпечення цивільно-правового захисту прав та інтересів пасажирів міських та приміських перевезень в ЄС та Україні	157
<i>Терехов Р.Г.</i> Безпека перукарських послуг: цивільно-правовий захист прав та інтересів споживачів перукарських послуг	160
<i>Чернявская Е.В.</i> О безопасности передачи технологических ноу-хау	163
<i>Бурковська А.</i> Безпека жінок та її правове забезпечення	166
<i>Бурак М.Р.</i> Договір охорони як правовий засіб забезпечення безпеки майна	170
<i>Кошик Є.І.</i> Описовість – підстава для відмови в реєстрації знаку.....	171
<i>Лаврик К.І.</i> Експертиза об'єктів промислової власності та її значення	177
<i>Підлісна О.Ю.</i> Умова промислової придатності – важливий момент для отримання патенту на винахід	181
<i>Рацин І.В.</i> Інформаційна безпека людини при укладенні споживчих договорів.....	184
<i>Чайка О.В.</i> Правове регулювання договору охорони як правового засобу забезпечення безпеки майна	187
<i>Чорний В.</i> Неможливість надання правової охорони винаходу через відсутність матеріального об'єкта	191

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ПРИ ЗАГРОЗАХ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

Потреба правового захисту персональних даних обумовлена тим, що це складова поваги прав на приватне та сімейне життя, до особисту кореспонденцію, житло тощо. В ст. 8 Європейської Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод [4] передбачене таке право і воно пов'язане із неприпустимістю свавільного втручання в ці права інших.

Вперше право особи на захист від втручання інших у приватне життя, зокрема, з боку держави, було проголошене ст. 12 Загальної декларації прав людини Організації Об'єднаних Націй 1948 року [1], а пізніше визнане ст. 17 Міжнародного пакту про громадянські й політичні права ООН від 16.12.1966 [3].

Наразі захист цих прав актуалізувався за умови агресії проти України, що визнано в Заяві Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» [7]. Згідно її п. 3 агресія стала суспільною небезпекою, яка загрожує життю нації в розумінні п. 1 ст. 4 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, п. 1 ст. 15 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Йдеться про можливість держави тимчасово відступити від зобов'язань (дерогація) та вжиття заходів, що відступають від її зобов'язань щодо захисту прав особи, однак виключно в тих межах, яких вимагає гострота становища, і за умови, що такі заходи не суперечать іншим її зобов'язанням згідно з міжнародним правом. Це стосується й особистих даних та зокрема моніторингу соціальних мереж та інших джерел особистої інформації людини. Тож захист прав особи щодо персональних даних в цих умовах свідчать про потребу відповідних правових досліджень.

Попри відомі роботи із захисту персональних даних В. Головченко, П. Макушева, О. Оніщенко, І. Сенюти, Л. Чернявського інших робіт вкрай мало. Проте визнано, що дослідження особливостей правового захисту персональних даних в умовах становища, у якому наразі перебуває Україна було упущено. Справа в тому, що останнє з метою захисту національної безпеки передбачає певне звуження чи точніше обмеження прав в особистій сфері людини. До того в окремих регіонах України ці права просто неможливо здійснити, оскільки там не діють органи держави та навіть законодавство України.

Вказаними вище міжнародними актами передбачено, що органи державної влади не можуть втручатися в здійснення права на персональні дані, за винятком випадків, коли це здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб. В Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою

персональних даних [5] передбачено, що обмеження щодо здійснення прав можливі лише за умови існування загрози для інтересів, які переважають (наприклад, інтереси безпеки та захисту держави). Відповідно до її п. 2 ст. 9 відхилення від положень статей 5, 6 та 8 дозволено тоді, коли воно передбачене законодавством Сторони та є необхідним заходом в демократичному суспільстві, що спрямований на:

а) захист державної та громадської безпеки, фінансових інтересів Держави або на боротьбу з кримінальними правопорушеннями;

б) захист суб'єкта даних або прав і свобод інших людей. Отже, право на захист персональних даних не є абсолютним, у кожному випадку воно має бути приведене у відповідність з іншими правами.

Наразі є ознаки того, що зазначені правові норми не скасовуються, а зупиняється чи призупиняється їх дія чи змінюється режим їх застосування. Особливої актуальності ці випадки набувають, якщо стосуються захисту прав людини. Так, в п. 3 Заяви Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод» фактично визначила підставу для дерогації, а саме – триваюча збройна агресія Російської Федерації проти України, яка становить суспільну небезпеку, яка загрожує життю нації. Так наразі проводиться моніторинг соціальних мереж з метою виявлення сепаратистських закликів та тих, хто це чинить.

Відповідно до п. 9. Заяви Україна користується своїм правом на відступ від зобов'язань, визначених п. 3 ст. 2, статтями 9, 12, 14 та 17 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та статтями 5, 6, 8 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Тож фактично Україна заявила про можливість відступу від гарантування таких прав, як право на свободу та особисту недоторканність, право на справедливий суд, право на повагу до приватного і сімейного життя, право на ефективний засіб юридичного захисту, право на вільне пересування і свободу вибору місця проживання. На це слід зважати, оскільки це стосується:

а) превентивного затримання осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години, але не більше ніж на 30 діб (п. 5);

б) особливого режиму досудового розслідування (п. 6);

в) щодо зміни територіальної підсудності судових справ (п. 7);

г) надання певних надзвичайних повноважень новоутвореним військово-цивільним адміністраціям у зоні АТО, як тимчасовий вимушений захід з елементами військової організації управління для забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі проведення анти-терористичної операції.

Попри те, що Україна відступила від вказаних зобов'язань, це не означає, що скасовано чи призупинено дію норм законодавства України про захист персональних даних. Вважаю, що тут йдеться лише про відступ від зобов'язань щодо персональних даних, оскільки відповідної юридичної підстави у вигляді певного закону чи змін до чинних законів наразі не ще прийнято. Головне щоб не обмежувались суттєво права людини при таких дерогаціях.

Список використаних джерел:

1. Загальна декларація прав людини ООН: від 10.12.1948 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015

2. Конституція України : від 28 червня 1996 р. // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права ООН: від 16.12.1966 // Офіційний портал Верховної Ради Ук-раїни. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи від 04.11.1950. // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

5. Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних: Конвенція Ради Європи від 28.01.1981. // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_326

6. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

7. Про Заяву Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод» : постанова Верховної ради України від 21.05.2015 // Офіційний портал Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/462-19>

Шишка О.Р. – доцент к. ю. н.,
доцент, кафедри цивільно-правових дисциплін
Харківського національного університету внутрішніх справ

РІВЕНЬ ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ КОНЦЕПТУ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ЯК ГАРАНТІЯ ПРАВОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА СТАБІЛЬНОСТІ ПРАВА: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Правова безпека в державі залежить від рівня правової регламентації самого права. При цьому важливим фактором стабільності права є належна встановленість та визначеність кожного його елементу, повнота і не суперечність. А, це сприяє досягненню мети правового регулювання. Проте, не всі елементи права мають належне правове визначення в нормах позитивного права. Іноді певні елементи не співпадають із основними концептуальними підходами, що вказує на певну проблему системного характеру. Це стосується і інших вад права, таких як: прогалини в праві; колізії норм права; протиріччя однієї норми права іншій;

Наукове видання

БЕЗПЕКА ЯК ПРАВОВИЙ КОНЦЕПТ

**ВИСТУПИ УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО–ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 20 квітня 2018 року)

Керівник видавничого проекту *Зарицький В.І.*
Комп'ютерний дизайн *Щербина О.П.*

Підписано до друку 12.04.2018. Формат 60x84^{1/16}.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 11,28. Обл.-вид. аркушів – 10,14.
Тираж 300.

«Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. Ф. Пушиної, 27, оф. 20-22
тел./факс (044) 247-93-37; 228-81-12
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net